

HÅNDBTERING AV SMÅFESJUKDOMMER I SVERIGE

Lisbeth Rudby-Martin
fårhälsoveterinär i
Svenska Djurhälsovården

Svenska Djurhälsovården SvDHSV

Fårhälsovård
Svinhälsovård
Nöthälsovård
SDS-Svenska Djurbönders
Smittskyddskontroll

SvDHSV är huvudman för:

- Bekämpning av AD hos svin (avslutat)
- Bekämpning av tuberkulos hos hjort
- Kontroll av Maedi/Visna hos får
- (CAE hos get)
- Ledning av obduktionsverksamheten

FÅRHÄLSOVAR DEN

7 FYSISKA PERSONER
MOTSVARAR
3.5 HELTIDSTJÄNST

Det här finns i
Lilla paketet

Analys av parasitprov - två träckprov per år ingår
Obduktioner utan kostnad
Förhållnytt
Rabatterat pris på kurser
Telefontjänst angående besättningsproblem
Vår besättningsrådgivning är en påskovagn

Stora paketet
med ännu mer innehåll!

I Stora paketet ingår dessutom i Lilla paketet samt:
- Intrauktionsbesök (första året)
- Årliga besättningsbesök (efter intrauktionsbesök)
- Spulvutredning med besättningsbesök
- Nyhetsbrev 4 - 6 gånger per år

Viktiga hjälpmedel

- **OBDUKTIONER**
- **PARASITOLOGISK DIAGNOSTIK**
- **ANNAN DIAGNOSTIK** till exempel
- **Kemisk (organ), bakteriologisk (vatten, mjölk, organ), foder + halmprover**

Obduktionsplatser

- Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) i Uppsala

Regionala laboratorier:

- Kristianstad (Analycen)
- Skara
- Kalmar (Analycen)

Svensk Lantbrukstjänst

Sköter intransporter av kadaver till obduktion kostnadsfritt för får över 18 månader (TSE-provtagning)

Obduktioner

Utförs nästan kostnadsfritt för lantbrukets djur. Statsanslag. Dock tas en självrisk om 400 – 700 SKR ut om man inte är medlem i SvDHFV

Parasitologisk diagnostik handhas av Vidilab, privat företag med stor kompetens och mycket snabba svarsrutiner.

Övrig diagnostik
handhas mestadels av
SVA

Vanliga orsaker till
besättningsutredningar:

HOSTA

- Mycoplasma ovipneumoniae
- Mannheimia haemolytica (Pasteurella)
- Maedi/Visna
- Dictyocaulus filaria, stora lungmasken
- Olika viroser- för sig eller tillsammans med annat agens, ofta som inkörsport

Aborter

- Toxoplasma gondii
- Listeria monocytogenes
- Campylobacter foetus
- Salmonella abortus
- E.coli, A. Pyogenes
- Border disease
- Aspergillus fumigatus
- Andra mykotoxiner?!!
- Leptospira pomona
- Brucella melitensis
- Chlamydia psittaci
- Coxiella burnettii
- Blue tongue virus

Tackor i slutet av dräktigheten

- Hypocalcämi
- Haemonchus contortus
- Dictyocaulus filaria
- Mannheimia (Pasteurella) haemolytica
- Listeria monocytogenes
- **DIAGNOSTIK!!**

Mastiter

- Inget för fårhålsvården förutom när det är besättningslidande!

Lammdiarréer

- Colibacillos
- Koccidios!: E. crandallis, E. Ovinoidalis
- Nematodirus battus
- Giardia
- Andra parasiter: T. axei, andra trichostrongylida
- Bakterier till följd av dåligt vatten?!
- *Vad gjorde vi utan diagnostik?!*

Haemonchus contortus- stora magmasken

- Symptom: vanligen *ej* diarré
- Bleka slemhinnor
- Submandibulärt ödem
- Dålig – ingen tillväxt

Differentialdiagnos: spårämnesbrist

- Koboltbrist
- Kopparbrist
- Selenbrist

Fasciola hepatica – stora leverflundran

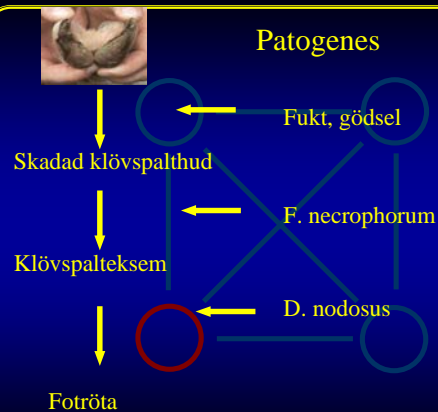
- Vanligen slaktdiagnos på lammen på hösten
- Sjuka – döda tackor inför lamning
- Symptom: *submandibulärt ödem!*

Fotröta

Patogenes

Benign fotröta

- Svårt att skilja från klövspalteksem
- Sällan underminering av horn
- Behandling: Upprepade fotbad i zinksulfat 10%

Fotbad

- Rena klövar före badet
- Minst 15 minuter
- Torrt efter badet 30-60 min
- Zn-sulfat 10%

Virulent fotröta

olika grader av underminering

Den virulenta formen behandlas med tetracyclin allmänt, upprepade fotbad var 7 – 14 dag i zinksulfat 10%.
Utslaktning av djur som ej svarat på behandlingen.

Många besättningsutredningar sköts helt via dagens kommunikationsmedel (telefon, mobiltelefon, mail och fax).
Från skrivbordets horisont!

Fårhälsöveterinärerna vill gärna ha ett bra samarbete med besättningsveterinärerna!

Och vi vill gärna ha samarbete
och utbyte internordiskt och
internationellt!

Vi ser fram emot Shepp
Veterinary Society's
7:e internationella kongress i
Norge 2009!!